

Nr 1065

Av herr **Hermansson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 125, angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1967/68, m. m.

(Lika lydande med motion nr 860 i Första kammaren)

Av den översikt angående den ekonomiska situationen i vårt land, som återfinnes i regeringens proposition om komplettering av riksstatsförslaget, framgår att utvecklingen präglas av fortsatta prisstegringar trots konjunkturdämpningen. Även för innevarande år förutsättes sålunda ungefär samma prisstegringstakt som för 1966, eller i det närmaste 5 %. I propositionen förmärkes viss oro för sysselsättningsläget. De ökade svårigheterna för den äldre arbetskraften medges. Däremot nämnes inget om de oförändrat otillfredsställande förhållandena i vissa delar av landet, särskilt norrlandslänen, som en följd av att lokaliseringspolitikerna inte gett de resultat som förespeglats. Sedan propositionen avlämnats har regeringen bifallit arbetsmarknadsstyrelsens förslag om betydande frisläpp ur investeringsfonderna för att motverka befarad arbetslöshet under kommande vinster. Samtidigt rapporteras en tendens till förnyad stagnation i industrins investeringar.

Med hänsyn till dessa förhållanden borde de mest aktuella uppgifterna för den ekonomiska politiken vara att effektivt motverka pris- och kostnadsstegringarna och samtidigt stimulera investeringar och produktion i syfte att förbättra sysselsättningsläget och befordra exporten och därmed bättre balans i utrikeshandeln.

Kampen mot prisstegringarna är av väsentlig betydelse för att bevara och förbättra löntagarnas, särskilt låglönegruppernas, levnadsstandard. Inflationen är till stor del orsaken till de stegrade löneinkomstklyftorna till följd av de för olika löntagargrupper så väsentligt olika möjligheterna att genom löneglidning och på annat sätt kompensera sig för höjningen av priser och hyror. Prisstegringarna naggar ständigt i kanten de sociala förmanernas realvärde och svarar för en betydande del av de så kallade automatiska utgiftsstegringarna för stat och kommun.

Trots de negativa följder som inflationen också har för näringslivet, däribland exportindustrin, för bostadsbyggandet och därmed hyresnivån föreslår regeringen inte heller denna gång några särskilda åtgärder för att motverka prisstegringarna. Vi delar inte regeringens fatalistiska betraktelsesätt då det gäller inflationen och anser att det finns åtgärder som kan och bör tillgripas.

En sådan åtgärd borde vara en sänkning av diskontot. Enbart en ytterligare nedpressning med 1 % skulle verksamt kunna motverka kostnadsstegringarna i fråga om bostäder i nyproduktionen och vara ett väsentligt bidrag både för att stimulera industriinvesteringarna och hålla tillbaka kostnadsstegringarna inom såväl produktion som servicenäringar. Betydelsen av en lägre räntenivå för den offentliga sektorn är väsentlig.

Enligt vår mening har förutsättningarna för övergång från högränta till en mera rimlig och helst fast räntenivå väsentligt ökat. Den statliga investeringsbanken ökar tillgången på kapital för näringslivet men vidgar också statens möjligheter att öva inflytande på planeringen av den ekonomiska expansionen. Genom statliga ingripanden på byggnadsområdet har viss bygghänsyn getts förtur medan annan hålls tillbaka varigenom en viss planering av kapitalanvändningen åstadkommes. Om det varit möjligt för regeringen att uppnå en överenskommelse med bankerna om en mera planmässig kreditgivning till bostadsbyggandet borde liknande uppgörelser även beträffande andra investeringar och produktionsområden vara tänkbara.

Det finns uppenbarligen förutsättningar för att i stället för räntan som det i väsentliga stycken allena saliggörande medlet för att reglera tillgång och efterfrågan på kapital använda andra medel för kreditmarknadens reglering, som därtill kan betyda en planmässigare ekonomisk utveckling. En i viktiga stycken ny kredit- och räntepolitik kan bli en väsentlig hävstång mot inflationen och genom sin kostnadsdämpande effekt samtidigt stimulera produktionen.

Med hänsyn till vad som här anförts vill vi med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 125 föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad i denna motion anförts om behovet av en ytterligare räntesänkning i syfte att bekämpa inflationen och stimulera produktionen och sysselsättningen.

Stockholm i maj 1967

C. H. Hermansson (k)

Erik Karlsson (k)

Henning Nilsson (k)

Gustav Lorentzon (k)

Gösta Andersson (k)

Sven Hector (k)

Axel Jansson (k)